PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY OŚRODKA REWALIDACYJNO WYCHOWAWCZEGO „CENTRUM EDUKACYJNO REHABILITACYJNE TĘCZA” W WOLICY

2026/2027

Hasło: „Uczeń aktywny fizycznie i społecznie, uczeń bezpieczny i higieniczny w sieci”

WSTĘP

Program wychowawczo-profilaktyczny powstał dla podopiecznych Ośrodka Rewalidacyjno-Wychowawczego w Wolicy. Ze względu na zakres niepełnosprawności, jakie występują u wychowanków realizacja programu profilaktycznego jest wyjątkowo trudna. Efektywność działań zależy od indywidualnego podejścia do każdej z osób. Należy zaznaczyć, iż każdy z wychowanków posiada swoiste uzdolnienia oraz ograniczenia, ma własne tempo pracy. Należy uwzględnić indywidualne potrzeby i możliwości wychowanka, dostosować metody i techniki pracy.

Głównym celem niniejszego programu na rok 2026/2027 jest dążenie do samodzielności, praktycznego doświadczania, naturalnego poznawania świata i zdobywania wiedzy oraz zapewnienie bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni.

1. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU

- Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 lipca 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, niedostosowanej społecznie i zagrożonej niedostosowaniem społecznym (Dz.U. 2020 poz. 1309).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół z dnia 11 marca 2026 r.
- Statut Ośrodka ORW „ Cer Tęcza” w Wolicy.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania zajęć rewalidacyjno-wychowawczych dla dzieci

i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim.

- Obwieszczenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 25 lipca 2023 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. 2023 poz. 1798)

2. MISJA OŚRODKA

Misją Ośrodka Rewalidacyjno -Wychowawczego "Centrum Edukacyjno -Rehabilitacyjne TĘCZA" jest:

- uzyskanie przez wychowanków autonomii, rozumianej jako niezależność, samodzielność i zaradność życiową na miarę ich indywidualnych potrzeb i możliwości rozwojowych;
- poprawa ogólnego stanu i sprawności psychoruchowej wychowanków lub zapobieganie ich pogarszaniu;
- zapewnienie optymalnych warunków do wszechstronnego rozwoju osobowości wychowanka w bezpiecznym i przyjaznym środowisku w oparciu o jego indywidualne możliwości, potrzeby, uzdolnienia i zainteresowania;
- stwarzanie warunków do efektywnej współpracy z domem rodzinnym wychowanka oraz integracji ze środowiskiem lokalnym;
- przygotowanie wychowanka do podjęcia nauki na kolejnym etapie kształcenia oraz przygotowanie do samodzielnego i prawidłowego funkcjonowania w dorosłym życiu w pełnej integracji ze środowiskiem na miarę jego możliwości.

3. WIZJA OŚRODKA

Ośrodek Rewalidacyjno - Wychowawczy jest wspólnotą wychowanków, nauczycieli-terapeutów, fizjoterapeutów, pracowników merytorycznych, specjalistów, pracowników obsługi, personelu pomocniczego i rodziców. Wszyscy jej członkowie są jednakowo ważni, a ich relacje powinny opierać się na wzajemnym szacunku. Dostrzegamy w każdym wychowanku jego ukryte i drobne uzdolnienia, tworzymy dla niego indywidualny program, który będzie stymulował jego rozwój. Dostosowujemy wymagania programu, metody i warunki pracy do możliwości każdego wychowanka. Podstawą tego działania jest podmiotowość osoby wychowanka i jego rodziny, głównym partnerem pracy z wychowankiem jest rodzina, a nasza placówka jest dla niej ośrodkiem wsparcia. Pracownicy ośrodka jako główny cel stawiają sobie dobro wychowanka, czyli dążą do optymalnego jego uspołecznienia.

Ośrodek Rewalidacyjno- Wychowawczy „Tęcza” umożliwia na każdym etapie kształcenia i wychowania korzystanie z różnych form wsparcia oraz przygotowuje do uczestnictwa w życiu kulturalnym i artystycznym poprzez udział w imprezach organizowanych na terenie

ośrodka. Pracownicy ORW dążą do stworzenia atmosfery, która daje wychowankom poczucie bezpieczeństwa, afirmacji własnej osoby, radość z odnoszonych sukcesów, a rodzicom świadomość pozytywnej roli placówki w rozwoju ich dzieci.

4. CELE PROGRAMU

- Wspieranie wielokierunkowej aktywności dziecka poprzez organizację warunków sprzyjających nabywaniu doświadczeń w fizycznym, emocjonalnym, społecznym i poznawczym obszarze jego rozwoju z dostosowaniem do potrzeb i możliwości dziecka niepełnosprawnego.
- Wzmacnianie roli samodzielności, autonomii, naturalnej ciekawości świata na miarę możliwości wychowanka.
- Tworzenie warunków umożliwiających dzieciom swobodny rozwój, zabawę i odpoczynek w poczuciu bezpieczeństwa.
- Zapewnienie prawidłowej organizacji warunków sprzyjających nabywaniu przez dzieci doświadczeń, które umożliwią im ciągłość procesów adaptacji oraz pomoc dzieciom rozwijającym się w sposób nieharmonijny, wolniejszy.
- Wspieranie samodzielnej dziecięcej eksploracji świata, dobór treści adekwatnych do poziomu rozwoju dziecka, jego możliwości percepcyjnych, wyobrażeń i rozumowania, z poszanowaniem indywidualnych potrzeb i zainteresowań.
- Wzmacnianie poczucia wartości, indywidualność, oryginalność dziecka oraz potrzeby tworzenia relacji osobowych i uczestnictwa w grupie.
- Tworzenie sytuacji sprzyjających rozwojowi nawyków i zachowań prowadzących do samodzielności, dbania o zdrowie, sprawność ruchową i bezpieczeństwo, w tym bezpieczeństwo w świecie multimedialnym.
- Kształtowanie nawyków wykorzystania technologii informacyjnej w sposób świadomy, przemyślany, realizując cele poznawcze i komunikacyjne adekwatnie do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami.
- Tworzenie warunków umożliwiających bezpieczną, samodzielną eksplorację elementów techniki w otoczeniu, konstruowania, majsterkowania, planowania i podejmowania intencjonalnego działania, prezentowania wytworów swojej pracy.
- Kształtowanie nawyków organizacji czasu wolnego z dala od ekranów poprzez polisensoryczne doświadczanie świata.

5. ZADANIA DO REALIZACJI

Edukacja w formie działań profilaktycznych skierowanych na uczniów, rodziców, nauczycieli.

a) Działania skierowane na uczniów:

- rozpoznawanie zainteresowań, predyspozycji i mocnych stron (testy, ćwiczenia praktyczne, zajęcia warsztatowe, metody praktycznego działania i dochodzenia do wiedzy.).

- zajęcia rozwijające kompetencje społeczne i komunikacyjne (wykorzystanie komunikatorów, PECS- owy sklepik, treningi współpracy, gry integracyjne, ćwiczenia relacyjne, praca zespołowa).
- warsztaty o bezpieczeństwie w sieci (ćwiczenia korzystania z urządzeń Technologii Informacyjnych (TI), zajęcia o zagrożeniach w sieci, dobór narzędzia komunikacyjnego, także z uwzględnieniem Mówików, LET ME TALK, Go talków, BIG MACów, prezentacja linków i aplikacji edukacyjnych, z których dzieci mogą korzystać).
- spotkania z policjantami, służbami, edukatorami
- Wycieczki, TUS promujące praktyczne dochodzenie do wiedzy, centra nauki, także te interaktywne, które prezentują TI w innym świetle
- Angażowanie wychowanków w aktywności społeczne, sportowe, udział w konkursach („Maska”, „Olimpiady specjalne”, olimpiady układania puzzli, konkursy plastyczne)

b) Działania skierowane na rodziców:

- warsztaty i prelekcje: „Jak wspierać dziecko w dążeniu do samodzielności”, „Zagrożenia w sieci”
- warsztaty kreatywne o różnej tematyce promujące rozwój zainteresowań zarówno dorosłego jak i dziecka
- indywidualne konsultacje rodzinne z psychologiem i terapeutami
- wspólne opracowanie planów rozwoju i ścieżek edukacyjnych ucznia
- angażowanie rodziców w wycieczki, wydarzenia i imprezy ośrodkowe

c) Działania skierowane na nauczycieli i specjalistów:

- szkolenia z zakresu wykorzystania TI dla uczniów z niepełnosprawnościami (metody pracy, narzędzia).
- warsztaty doskonalące w zakresie motywowania uczniów do aktywności i pracy.
- spotkania zespołów nauczycieli, psychologa, pedagoga specjalnego, opracowywanie indywidualnych planów wsparcia, jeśli zajdzie taka potrzeba,
- wymiana dobrych praktyk między nauczycielami (np. lekcje otwarte, prezentacja projektów uczniów).
- Angażowanie wychowanków w konkursy, działania sportowe („Maska”, Olimpiady specjalne, turniej układania puzzli, itp.),
- współpraca z instytucjami promującymi naukę, rozwój, polisensoryczne poznawanie świata , np. centra nauki.

6. FORMY PRACY

a) Na terenie placówki:

- zajęcia edukacyjno-terapeutyczne,
- zajęcia rewalidacyjno - wychowawcze,
- spotkania integracyjne w Ośrodku,
- imprezy okolicznościowe

b) poza terenem placówki (organizowane po akceptacji Dyrekcji)
- wycieczki dydaktyczne,
- Trening Umiejętności Społecznych,
- Zajęcia edukacyjne i integracyjne w innych placówkach.

7. REALIZATORZY, KOORDYNATORZY I ADRESACI PROGRAMU

Realizatorami programu są nauczyciele i pracownicy Ośrodka Rewalidacyjno Wychowawczego w Wolicy. Adresatami są wychowankowie i uczniowie placówki.

8. PLANOWANE EFEKTY

Uczniowie

- znają swoje mocne strony, zainteresowania i ograniczenia, potrafią wskazać swoje preferencje spędzania wolnego czasu
- doświadczają i poznają otaczający świat wykorzystując wszystkie modalności
- znają możliwości i zagrożenia związane z korzystaniem z TI
- mają większą świadomość jakie formy aktywności są dla nich dostępne;
- potrafią podejmować proste decyzje dotyczące swojej przyszłości edukacyjno-zawodowej;
- rozwijają umiejętności społeczne i komunikacyjne (współpraca, odpowiedzialność, samodzielność);
- wzmacniają poczucie własnej wartości i sprawczości;
- chętniej podejmują działania praktyczne i uczą się systematyczności;

Rodzice

- zyskują wiedzę o możliwościach gospodarowania czasu wolnego dzieci, poznają sposoby uczenia dzieci, doświadczania świata
- uczą się, jak budować kompetencje społeczne, emocjonalne, poznawcze swoich dzieci
- wykorzystują TI w sposób świadomy, przemyślany, ograniczają dostęp do korzystania z ekranów
- wzmacniają pozytywną postawę wobec aktywności dziecka i jego samodzielności.

Nauczyciele i specjaliści ORW

- podnoszą kompetencje w zakresie wykorzystania TI dla osób z niepełnosprawnościami, poznają nowe techniki, narzędzia pracy
- potrafią lepiej rozpoznawać predyspozycje i talenty uczniów;
- skuteczniej wspierają uczniów w procesie podejmowania decyzji edukacyjno-rozwojowych
- współpracują z rodzicami i instytucjami zewnętrznymi, tworząc spójny system wsparcia;
- wdrażają do pracy innowacyjne metody i narzędzia

9. ZASADY WSPÓŁPRACY WYCHOWAWCZEJ Z RODZINĄ DZIECKA

- Ośrodek wspomaga rodzinę przez pełnienie roli doradczej i wspierającej działania rewalidacyjno – wychowawcze.
- Rodzice są systematycznie informowani o: celach i zadaniach Ośrodka, metodach i formach pracy, bieżących postępach i potrzebach dziecka, o rodzajach zajęć terapeutycznych i edukacyjnych prowadzonych w placówce.
- Regularnie prowadzi się ogólne spotkania rodziców, w których podejmuje się rozmowy dotyczące: spraw bieżących, wychowawczych, spotkaniach okolicznościowych.
- Rodzic ma prawo do uczestnictwa w zajęciach otwartych.
- Rodzice zapoznawani są z opinią o poziomie osiągnięć edukacyjnych dziecka.
- Rodzic ma prawo uczestniczyć w zespołach terapeutycznych swojego dziecka.
- W ośrodku organizowane są warsztaty dla rodziców, spotkania integracyjne.

10. OBSZARY ODDZIAŁYWAŃ PROFILAKTYCZNYCH

Promocja wielokierunkowej aktywności dziecka poprzez organizację warunków sprzyjających nabywaniu doświadczeń w fizycznym, emocjonalnym, społecznym i poznawczym obszarze jego rozwoju z dostosowaniem do potrzeb i możliwości dziecka niepełnosprawnego, a także ograniczenie dostępu do ekranów lub świadome i rozsądne korzystanie z TI.	
Treści	**Realizacja**
Profilaktyka edukacyjna	• wspieranie motywacji do nauki i podejmowania nowych wyzwań; • wspieranie nauki przez doświadczanie • przeciwdziałanie spędzania wielu wielu godzin przed ekranem • propozycje zabaw ruchowych, relacyjnych, zespołowych • wspieranie aktywności poznawczej • promowanie samodzielności jako szansy na rozwój i samodzielność. • Organizowanie czasu wolnego, w tym powrót do zabaw podwórkowych takich jak klasy, skakanie przez gumę

Treści	**Realizacja**
Profilaktyka społeczna	• rozwijanie kompetencji społecznych i komunikacyjnych niezbędnych w

	codziennym życiu • wykorzystanie TI jako narzędzia do komunikacji • przeciwdziałanie izolacji społecznej i wykluczeniu; • kształtowanie postaw prospołecznych: odpowiedzialności, współpracy, szacunku dla pracy, radości z otrzymanych efektów
Treści	**Realizacja**
Profilaktyka wychowawcza	• wspieranie w podejmowaniu właściwych decyzji edukacyjnych • budowanie poczucia własnej wartości i sprawczości; • wsparcie w kryzysach psychicznych • zapobieganie negatywnym postawom (bierność, brak wiary we własne możliwości). • Świadoma rezygnacja z telefonu, tabletu, komputera, telewizora
Treści	**Realizacja**
Profilaktyka zdrowotna i psychiczna	• dbanie o higienę pracy i wypoczynku, dostosowaną do możliwości ucznia; • kształtowanie umiejętności radzenia sobie ze stresem i emocjami związanymi z niepowodzeniami, porażką • wspieranie dobrostanu psychicznego poprzez zajęcia praktyczne i sukcesy edukacyjne • kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych
Treści	**Realizacja**
Profilaktyka zawodowa	• wczesne rozpoznawanie talentów i predyspozycji uczniów; • zapobieganie marginalizacji uczniów na rynku pracy; • współpraca ze szkołami branżowymi, warsztatami terapii zajęciowej i pracodawcami. • budowanie świadomości, że praca (również chroniona i wspierana) jest ważną częścią życia i integracji społecznej.

	• promowanie pozyskiwania zatrudnienia w „małej ojczyźnie” • wpajanie uczniom, że każdy pełni ważną rolę w środowisku